

FACULTY OF SCIENCES

SYLLABUS

FOR

B.Sc. FASHION DESIGNING (SEMESTER: I-IV)

and

Part-III (Annual) (Old System)

Examinations: 2013-14

GURU NANAK DEV UNIVERSITY AMRITSAR

Note: (i) Copy rights are reserved.
Nobody is allowed to print it in any form.
Defaulters will be prosecuted.

(ii) Subject to change in the syllabi at any time.
Please visit the University website time to time.

Scheme of Studies and Examination**Semester-I**

Paper	Subject	Theory Marks	Duration	Practical	Duration	Total
I	Basic of Design and Illustration	50	3 Hrs.	50	3 Hrs.	100
II	Concept of Fashion	50	3 Hrs.	-	-	50
III	Basics of Sewing-I	50	3Hrs.	50	4 Hrs	100
IV	Basics of Computers	50	3hrs	50	3Hrs	100
V	Textile Chemistry – I	60	3 Hrs.	40	3 Hrs.	100
VI	Communication Skills in English	35	3 Hrs.	15	-	50
VII	Punjabi (Compulsory)/ ਮੁੱਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ (Basic Punjabi)	50	3Hrs	-	-	50
					Total	550

**Scheme of Studies and Examination
Semester–II**

Paper	Subject	Theory Marks	Duration	Practical	Duration	Total
I	Traditional Textiles	50	3 Hrs.	25	3 Hrs.	75
II	Fabric Construction	50	3 Hrs.	25	3 Hrs.	75
III	Basics of Sewing-II	50	3 Hrs.	50	4 Hrs	100
1V	Basics of Computers	-	-	50	3 Hrs	50
V	Communication Skills in English	35	3 Hrs.	15	-	50
VI	Punjabi (Compulsory)/ ਮੁੱਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ (Basic Punjabi)	50	3Hrs	-	-	50
VII	Industrial Visits at least two units and submission of report=20 Seminar on any topic from theory course=30 considered as external examination(Practical) (20+30)	–	–	50	-	50
					Total	450

Scheme of Studies and Examination**Semester–III**

Paper	Subject	Theory Marks	Duration	Practical	Duration	Int. Ass.	Total
I	Fashion Design and Illustration	-	-	40	3 Hrs.	10	50
II	Textile Chemistry – II	50	3 Hrs.	40	3 Hrs.	10	100
III	Pattern Making & Garment Construction	50	3Hrs.	70	4 Hrs	30	150
IV	Needle Craft	-	-	80	3 Hrs	20	100
V	Knitting & Leather Technology	50	3 Hrs.	40	3 Hrs.	10	100
VI	* Punjabi (Compulsory)/ ਮੁੱਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ (Basic Punjabi)	50	3Hrs	-	-	-	50
VII	** Environmental Studies–I	50	3Hrs	-	-	-	50
						Total	550

*** For those students, who admitted in Session 2012-13**

**** Marks will not be included in the total marks.**

**Scheme of Studies and Examination
Semester-IV**

Paper	Subject	Theory Marks	Duration	Practical	Duration	Int. Ass.	Total
I	Fashion Design and Illustration (CAD)	-	-	40	3 Hrs.	10	50
II	History of costumes	50	3Hrs	40	3 Hrs.	10	100
III	Fashion Illustration and Appreciation	-	-	40	-	10	50
IV	Garment Construction & Draping	50	3Hrs.	70	4 Hrs	30	150
V	Pattern and marker making on computer	-	-	40	3 Hrs	10	50
VI	*Punjabi (Compulsory)/ ਮੁੱਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ (Basic Punjabi)	50	3Hrs	-	-	-	50
VII	**Environmental Studies-II	50	3Hrs	-	-	-	50
						Total	450

* For those students, who admitted in Session 2012-13

** Marks will not be included in the total marks.

PART-III**Scheme of Examination:**

No.	Subject	Theory Marks	Duration	Internship	Practical	Duration	Int. Ass.	Total
1.	Fashion Illustration & Application	–	–	–	100	3	25	125
2.	Draping, Pattern Making & Construction	–	–	–	125	3	25	150
3.	CAD	–	–	–	100	3	25	125
4.	Survey & Project Report	–	–	–	100	–	25	125
5.	* Internship for Design & Construction of Garments	–	–	100	–	–	50	150
6.	Knitting	100	3	–	–	–	25	125
7.	Fashion Industry (Marketing & Management)	100	3	–	–	–	–	100
8.	Communication Skills	100	3	–	–	–	–	100
Total:								1000

* Internship to be done in autumn & winter vacations (1 month) and submit a report for internal assessment.

I. BASIC OF DESIGN AND ILLUSTRATION**Total Period: (3+6) Per Week****Max. Marks: 100****Theory Marks: 50****Practical Marks: 50****Instructions for the Examiners/Paper Setters:**

Each question paper of theory will consist of eight questions and a candidate has to attempt five out of these. Each question will be of 10 marks. Practical Paper will be set on the spot.

OBJECTIVES:

To help students to understand design fundamental, elements and principles of design.

To enable students to gain knowledge of figure sketching and drawing.

To understand the fashion design concepts, illustration techniques and colour theories.

THEORY:

- Introduction to art media and its application, different art media like pencils, pencil colours, crayons, poster colours, erasers, acrylic rendering and shading skills.
- Elements of art and design - line, form, shape, space, size, textures and colour.
- Colour - dimensions of colour (hue, value, and intensity), colour schemes, their importance and applications.
- Design - definition and types.
- Introduction and brief history of fashion illustration.
- Fashion model drawing, Basic human proportion, body figures and shapes.

PRACTICAL:

- Introduction to art media and its application.
- The basic drawing and rendering of equipments using, pencils, crayons, poster and acrylic colours etc.
- Introduction to basic sketching techniques.
- Free hand sketching of day to day objects - flowers, flowerpots, leaves, barks, scenery(natural), houses, basic geometrical figures composed into interesting composition by combining different shapes(geometric) and all other kinds of drawings(abstract).
- Colour-Preparation of colour wheel, grey scales, colour schemes and tints and shades.
- Figure stylization - Basic croquets, division of the body to make the 8 head figure, 10 head figure, 12 head figure, Fleshing out body.
- Figure in motion - Geometrical blocks to make different postures, Segregate into postures as normal standing, walking, running and sitting and fleshing of croquis.

II. CONCEPT OF FASHION (THEORY)**Total Periods: (6+0) Per Week****Theory: Max. Marks: 50****Instructions for the Examiners/Paper Setters:**

Each question paper of theory will consist of eight questions and a candidate has to attempt five out of these. Each question will be of 10 marks.

OBJECTIVES:

To create awareness about clothing culture.

To impart knowledge of clothing communication and fashion expression.

THEORY:

- Fashion Terminology - fashion, style, change, fashion cycles, fad, classic, boutique, croque, fashion trends, haute couture, designer, pret-a-porter, silhouette.
- Fashion - Definition, importance, factors affecting fashion and difference of fashion and anti-fashion.
- Fashion - origin, evolution, cycles, lengths and breaks of fashion cycle.
- Fashion theories - trickle down, trickle across and bottom up theory.
- Fashion psychology - first impression, role of social and psychological aspect of clothing.
- Sociological choice of clothing as affected by nationality, tradition, class consciousness, occupation etc.

III. BASICS OF SEWING - I**Total Periods: (3+6) Per Week****Max. Marks: 100****Theory Marks: 50****Practical Marks: 50****Instructions for the Examiners/Paper Setters:**

Each question paper of theory will consist of eight questions and a candidate has to attempt five out of these. Each question will be of 10 marks. Practical Paper will be set on the spot.

OBJECTIVES:

To impart knowledge of machines used for sewing.

THEORY:

- Introduction to sewing history of sewing machines
- Sewing Machine - Different type of sewing machines, maintenance of sewing machines, common problems and their remedies, tools and equipments
- Introduction to manufacture of sewing thread and their properties
- Sewing techniques(Basic hand stitches) – Basting, running, tacking, hand overcast, hemming stitches(plain and blind), slip stitches, tailor, tack
- Seam and seam finishes – Definition, types of seams, finish and their applications
- Fullness – Darts, tucks, pleats, gathers (definition, types and their applications)
- Different type of pockets
- Fasteners – Definition, types and present trends
- Finishes – Neckline (binding, facing)
- Plackets – Definition and types

PRACTICAL:

- Introduction to different parts of sewing machine and their care and maintenance
- Basic hand stitches
- Seams and seam finishes – Plain, flat, run and fell, French, counter hem, mantua maker, over lock, hand over cast, turned and stitched, binding
- Fullness – Darts, tucks, pleats, gathers
- Neckline Finishes
- Plackets – continuous, two piece placket, extended bodice trimmings
- Pockets – Patch, welt, inseam, bound, flap, kurta pocket

IV. BASICS OF COMPUTERS**Total Periods: (3+6) Per Week****Max. Marks: 100****Theory Marks: 50****Practical Marks: 50****Instructions for the Examiners/Paper Setters:**

Each question paper of theory will consist of eight questions and a candidate has to attempt five out of these. Each question will be of 10 marks. Practical Paper will be set on the spot.

OBJECTIVES:

To impart basic computer knowledge to students.

To enable students to understand the rules of IT in automation, fashion and apparels.

THEORY (To be done in Practical classes):

- Introduction to computer, Data Processing, Information, Classification and Evaluations of computers
- Configurations of computers (Resolution Factors, Raster and Vector Data and image processing)
- Computer hardware – Central processing, main memory, secondary memory, I/O devices
- Operation system (OS) - Basic concepts, Window 7 or Vista
- CSWSord processing, Worksheet, Business charts (Pie, Line Bar etc.)
- Operations and Professional presentation formations, MS - power point
- Computer applications in various fields of Fashion Industry, Fashion Communication through Digital Techniques, Fashion Photography
- Current trends – internet, Latest net explorers installation, configuration and applications, search engines

PRACTICAL:

- Introduction to the computer Operations:- Hardware and Software, Understanding OS and Basic System Management
- Power Point Package
- Word ProceSSION software, preparation, saving and printing of text documents and usage of MS-Excel
- Corel Draw

V. TEXTILE CHEMISTRY-I**Total Periods: (6+3) Per Week****Max. Marks: 100****Theory Marks: 60****Practical Marks: 40****Instructions for the Examiners/Paper Setters:**

Each question paper of theory will consist of eight questions and a candidate has to attempt Six out of these. Each question will be of 10 marks. Practical Paper will be set on the spot.

OBJECTIVES:

To impart the knowledge of fibre, sources of fibres, their definitions and properties.

To provide students with knowledge of yarn science and yarn properties.

THEORY:

- Textile Terminology – Fibre, yarn, elasticity, absorbency, resiliency, drapability, twist, blend
- Introduction to textile fibres and their classification based on source and origin
- Manufacturing process and the properties of different fibres - Cotton, linen, wool, silk, viscose rayon, acetate rayon, nylon, polyester
- Application of these fibres with respect to end uses,
- Introduction to Yarn and Manufacturing process (different spinning process of yarn)
- Types and uses of yarn – Simple yarn, fancy yarns, textured yarns
- Yarn properties – Linear density, size, twist, twist direction, strength and uniformity

PRACTICAL:

- Microscopic appearance, burning test and solubility test for different fibres
- Visual identification of spun, filaments, cords, cable and fancy yarns
- Collection of different types of yarns

COMMUNICATION SKILLS IN ENGLISH-I**Time: 3 Hours****Max. Marks: 50****Theory Marks: 35****Practical Marks: 15****Contents:**

1. Reading Skills: Reading Tactics and strategies; Reading purposes–kinds of purposes and associated comprehension; Reading for direct meanings; Reading for understanding concepts, details, coherence, logical progression and meanings of phrases/ expressions.

Activities:

- a) Active reading of passages on general topics
- b) Comprehension questions in multiple choice format
- c) Short comprehension questions based on content and development of ideas

2. Writing Skills: Guidelines for effective writing; writing styles for application, resume, personal letter, official/ business letter, memo, notices etc.; outline and revision.

Activities:

- a) Formatting personal and business letters.
- b) Organizing the details in a sequential order
- c) Converting a biographical note into a sequenced resume or vice-versa
- d) Ordering and sub-dividing the contents while making notes.
- e) Writing notices for circulation/ boards

3. Listening Skills: Barriers to listening; effective listening skills; feedback skills. Attending telephone calls; note taking.

Activities:

- a) Listening exercises – Listening to conversation, News/TV
- b) Taking notes on a speech/lecture

4 Speaking and Conversational Skills: Components of a meaningful and easy conversation; understanding the cue and making appropriate responses; forms of polite speech; asking and providing information on general topics.

Activities:

- a) Making conversation and taking turns
- b) Oral description or explanation of a common object, situation or concept
- c) Giving interviews

Recommended Books:

1. Oxford Guide to Effective Writing and Speaking by John Seely
2. A Course in Listening and Speaking-I by V. Sasikumar et. al., Foundation Books.
3. The Written Word by Vandana R Singh, Oxford University Press.

Suggested Books:

1. Developing Communication Skills by Krishna Menon and Meera Bannerjee. Macmillan.
2. Business Communication; Theory and Practice by Swati Samantray and R.D.Bhushan.
Sultan Chand
3. Business Communication: Techniques and Methods by Om Juneja and Aarti Majumdar.
Orient Blackswan
4. Handbook of Practical Communication Skills; Clarissa Wright (Ed). JAICO Books
5. Spoken English: A Foundation Course (Part I and II) by Kamlesh Sadanand and Sushila Punitha. Orient Blackswan (for recorded conversation)

Suggested Pattern of Question Paper:

The question paper will consist of seven skill-oriented questions from Reading and Writing Skills. Each question will carry 5 marks. The questions shall be phrased in a manner that students know clearly what is expected of them. There will be internal choice wherever possible.

- i) Multiple choice questions on the language and meanings of an unseen passage.
- ii) Comprehension questions with short answers on content, progression of ideas, purpose of writing etc. of an unseen passage.
- iii) Personal letter
- iv) Official/Business correspondence
- v) Making point-wise notes on a given speech/ technical report
- vi) Writing notices for public circulation on topics of professional interest
- vii) Do as directed (5x1=5 marks) (change of voice, narration, combination of 2 simple sentences into one, subject-verb agreement, using appropriate tense, forms of verbs.
(7x5=35 marks)

Practical /Oral Testing**Marks: 15****Contents:**

1. Conversation with students or examiner.
2. Listening to any recorded or live material and asking oral questions for listening comprehension.

Questions:

1. Students may be asked to engage in face-to-face conversation with other students or examiners on topics of general interest.
2. Students may be asked to prepare for one minute and then speak for one to two minutes on a simple topic with examiners as the audience
3. A teacher or examiner may read out a small passage and the students may be asked to answer a couple of comprehension questions. (recorded material may also be used)

Note: Oral test will be conducted by external examiner with the help of internal examiner. The oral test examiner will be appointed from those teachers who are actually teaching the subject.

ਪੰਜਾਬੀ (ਲਾਜ਼ਮੀ)

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕੁਲ ਅੰਕ : 50

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਅਤੇ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ

1. **ਗਿਆਨ ਮਾਲਾ** (ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੇ ਸਮਾਜ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਲੇਖਾਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ)
(ਸੰਪ. ਡਾ. ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਵੈਤ), ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 2007
ਲੇਖ : ਪਹੀਆ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ, ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ, ਨਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਵਾਤਾਵਰਣੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ, ਏਡਜ਼ : ਇਕ ਗੰਭੀਰ ਸੰਕਟ।
2. **ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਹਾਨ ਕਲਾਕਾਰ** (ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ), ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
ਲੇਖ : ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਸ਼ੇਰਗਿਲ, ਕੇ.ਐਲ.ਸਹਿਗਲ, ਬੜੇ ਗੁਲਾਮ ਅਲੀ ਖਾਂ, ਸੋਭਾ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਿਥਵੀਰਾਜ ਕਪੂਰ, ਭਾਈ ਸਮੁੰਦ ਸਿੰਘ
3. **ਪੈਰੂਾ ਰਚਨਾ**
4. **ਪੈਰੂਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ।**
5. (ੳ) **ਪੰਜਾਬੀ ਧੁਨੀ ਵਿਉਂਤ** : ਉਚਾਰਨ ਅੰਗ, ਉਚਾਰਨ ਸਥਾਨ ਤੇ ਵਿਧੀਆਂ, ਸਵਰ, ਵਿਅੰਜਨ, ਸੁਰ।
(ਅ) **ਭਾਸ਼ਾ ਵੰਨਗੀਆਂ** : ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਟਕਸਾਲੀ ਰੂਪ, ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਅੰਤਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਉਪਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਪਛਾਣ-ਚਿੰਨ੍ਹ।
6. **ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਅਧਿਆਪਨ**
(ੳ) ਪਹਿਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ
(ਅ) ਦੂਜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ

ਅੰਕ ਵੰਡ ਅਤੇ ਪਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

1.	ਕਿਸੇ ਨਿਬੰਧ ਦਾ ਸਾਰ ਜਾਂ ਉਸਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ) ।	10 ਅੰਕ
2.	ਵਾਰਤਕ ਰੂਪ : ਰੇਖਾ ਚਿਤਰ, ਨਾਇਕ ਬਿੰਬ, ਕਲਾਤਮਕ ਗੁਣ, ਰੇਖਾ ਚਿਤਰ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਦੇਣ	10 ਅੰਕ
3.	ਪੈਰੂਾ ਰਚਨਾ : ਤਿੰਨ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਉੱਤੇ ਪੈਰੂਾ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ।	05 ਅੰਕ
4.	ਪੈਰੂਾ ਦੇ ਕੇ ਉਸ ਬਾਰੇ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ	05 ਅੰਕ
5.	ਨੰਬਰ 5 ਉੱਤੇ ਦਿੱਤੀ ਵਿਆਕਰਣ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵਰਣਨਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ	10 ਅੰਕ
6.	ਨੰਬਰ 6 ਵਿਚ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਪਹਿਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਜੋਂ ਅਧਿਆਪਨ, ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਦੋ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।	5×2=10 ਅੰਕ

ਮੁੱਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ
(In lieu of Compulsory Punjabi)

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਸਮਾਂ : ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 50

1. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ
ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ
ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ : ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਤਰਤੀਬ 20 ਅੰਕ
2. ਗੁਰਮੁਖੀ ਆਰਥੋਗ੍ਰਾਫੀ
ਸ਼੍ਰੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅਤੇ ਉਚਾਰਨ
ਵਿਅੰਜਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅਤੇ ਉਚਾਰਨ 15 ਅੰਕ
3. ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਰਚਨਾ
ਸਾਧਾਰਨ ਸ਼ਬਦ
ਨਿੱਤ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ 15 ਅੰਕ

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਥੀਮ:

1. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ : ਨਾਮਕਰਣ ਅਤੇ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣ ਪਛਾਣ, ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ : ਨਾਮਕਰਣ, ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਰਣਮਾਲਾ; ਪੈਂਤੀ ਅੱਖਰੀ, ਅੱਖਰ ਕ੍ਰਮ, ਸ਼੍ਰੀ ਵਾਹਕ (ੳ ਅ ਈ), ਲਗਾਂ ਮਾਤਰਾਂ, ਪੈਰ ਵਿਚ ਬਿੰਦੀ ਵਾਲੇ ਵਰਣ, ਪੈਰ ਵਿਚ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਵਰਣ, ਬਿੰਦੀ, ਟਿੱਪੀ, ਅੱਧਕ।
2. ਗੁਰਮੁਖੀ ਆਰਥੋਗ੍ਰਾਫੀ ਅਤੇ ਉਚਾਰਨ ; ਸ਼੍ਰੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅਤੇ ਉਚਾਰਨ (ਲਘੂ-ਦੀਰਘ ਸ਼੍ਰੀ) ; ਸ਼੍ਰੀ ਅਤੇ ਲਗਾਂ ਮਾਤਰਾਂ; ਵਿਅੰਜਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅਤੇ ਉਚਾਰਨ ; ਪੈਰ ਵਿਚ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਵਰਣਾਂ (ਹ, ਰ, ਵ) ਦਾ ਉਚਾਰਨ ; ਲ ਅਤੇ ਲ ਦਾ ਉਚਾਰਨ ; ਭ,ਧ,ਢ,ਝ,ਞ ਦਾ ਉਚਾਰਨ; ਪੈਰ ਵਿਚ ਬਿੰਦੀ ਵਾਲੇ ਵਰਣਾਂ ਦਾ ਉਚਾਰਨ।
3. ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਰਚਨਾ: ਸਾਧਾਰਨ ਸ਼ਬਦ; ਇਕੱਲਾ ਸ਼੍ਰੀ (ਜਿਵੇਂ ਆ) ; ਸ਼੍ਰੀ ਅਤੇ ਵਿਅੰਜਨ (ਜਿਵੇਂ ਆਰ); ਵਿਅੰਜਨ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ (ਜਿਵੇਂ ਪਾ) ; ਵਿਅੰਜਨ ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਅੰਜਨ (ਜਿਵੇਂ ਪਾਰ) ; ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ ਰਚਨਾ ; ਲਿੰਗ-ਪੁਲਿੰਗ, ਇਕ ਵਚਨ-ਬਹੁ ਵਚਨ; ਨਿੱਤ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ; ਖਾਣ-ਪੀਣ ਅਤੇ ਸਾਕਾਦਾਰੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ:

1. ਪਹਿਲੇ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦੀ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਤਰਤੀਬ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ 5-5 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਚਾਰ ਵਿਹਾਰਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਇਕ-ਇਕ ਜਾਂ ਦੋ-ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਰਮੁਖੀ ਆਰਥੋਗ੍ਰਾਫੀ ਅਤੇ ਉਚਾਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ 5-5 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵਿਹਾਰਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਇਕ-ਇਕ ਜਾਂ ਦੋ-ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
3. ਤੀਜੇ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ ਰਚਨਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ 5-5 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਦੋ ਵਿਹਾਰਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਇਕ-ਇਕ ਜਾਂ ਦੋ-ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
4. ਨਿੱਤ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਇਕ-ਇਕ ਅੰਕ ਦੇ ਪੰਜ (ਆਬਜੈਕਟਿਵ) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।
5. ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਰਲ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ।

I. TRADITIONAL TEXTILES**Total Periods: (6+6) Per Week****Max. Marks: 75****Theory Marks: 50****Practical Marks: 25****Instructions for the Examiners/Paper Setters:**

Each question paper of theory will consist of eight questions and a candidate has to attempt five out of these. Each question will be of 10 marks. Practical Paper will be set on the spot.

OBJECTIVES:

To impart knowledge of traditional design and motifs of textiles.

To introduce applications of these motifs on the different textiles.

THEORY:

- Floor coverings – Carpets and Durries
- Coloured Textiles – Bandhani, Patola, Ikkat.
- Woven Textiles – Brocades, Chanderi, Maheshwari, Kanjivaram, Baluchari
- Printed Textiles – Sanganeri
- Painted Textiles – Kalamkari
- Study of following traditional embroideries– Introduction, types, their traditional influences, symbolism, basic fabrics, decorative stitches, techniques and their colour combinations.
 - Kutch
 - Phulkari
 - Kantha
 - Kasuti
 - Chamba Rumal
 - Kashida
 - Chikankari

PRACTICAL:

Sample making of following traditional embroideries

- Kutch of Gujarat
- Phulkari of Punjab
- Kantha of Bengal
- Kasuti of Karnataka
- Kashida of Kashmir
- Chikankari of Uttar Pradesh

II. FABRIC CONSTRUCTION**Total Periods: (9+3) Per Week****Max. Marks: 75****Theory Marks: 50****Practical Marks: 25****Instructions for the Examiners/Paper Setters:**

Each question paper of theory will consist of eight questions and a candidate has to attempt five out of these. Each question will be of 10 marks. Practical Paper will be set on the spot.

OBJECTIVES:

To impart knowledge of fabric manufacture and fabric properties.

To enable students to understand fabric structures and to analyse them.

THEORY:

- Different methods of fabric construction
- Loom – Definition, Principle, Parts, Types (shuttle and shuttle less looms) and Operations
- Weaving – Definition, Principle, Types (Basic and Novelty/Fancy Weaves)
- Basic Weaves – Plain weave, Twill weave and Satin weave, their variations and types
- Novelty/Fancy Weave – Pile weave and its types, Double cloth weave, Leno and Gauge weave, Jacquard weave, Dobby weave and its types, Swivel Weave, Lappet weave and creep weave
- Knitting – Definition and Techniques (Warp, Weft and their types)
- Felting – Definition, Manufacturing Process, Types, Properties and Uses
- Bonding – Definition, Manufacturing Process, Properties and Uses

PRACTICAL:

- Sample Making by various weaving techniques for example plain, twill, satin, diamond, pile etc.
- Preparation of one article by using the above mentioned techniques.

III. BASICS OF SEWING - II**Total Periods: (3+6) Per Week****Max. Marks: 100****Theory Marks: 50****Practical Marks: 50****Instructions for the Examiners/Paper Setters:**

Each question paper of theory will consist of eight questions and a candidate has to attempt five out of these. Each question will be of 10 marks. Practical Paper will be set on the spot.

OBJECTIVES:

To impart knowledge of machines used for sewing.

THEORY:

- Terminology – Notches, grain, grain line, construction lines, centre front and back line, bias, true bias, bust line, waist line, seam line, seams, seam allowances, jog, darts, dart points, direction of dart excess, dart shape at pattern edge
- Anthropometric measurements – Study of all body measurements of all age groups (infants, children, women and men), standards of body measurements, importance, standardisation and size chart
- Drafting – Its importance and uses
- Introduction to pattern making and its tools
- Sleeves – Different types of sleeves
- Collars - Different types and styles of collars
- Yokes – Yokes with fullness and without fullness (definition, purpose, their application and construction)
- Trimmings - Different types of trimmings

PRACTICAL:

- Construction of sleeves – Puff, raglan, kimono, leg-o-mutton, flared, cap, Magyar, bishop
- Yokes – Yokes with fullness and without fullness
- Construction of collars – Flat and rolled peter pan collar, shawl collar, mandarin collar, wing collar, cape collar, baby collar, sailor collar
- Methods and preparation of basic blocks – Front bodice, back bodice and sleeve

IV: Basics of Computers**Total Periods: 6 Per Week****Practical Marks: 50****Practical:**

1. Ms PowerPoint: Professional presentation formations, formatting of text/slides views of power point, animations, sound effects.
2. Basic concept of coral draw: Introduction to tools, ruler setting, basic shapes, grouping/ combining, color palettes, effects, curves, opening, closing and saving a file, importing/exporting, printing.
3. Introduction to Adobe Photoshop

COMMUNICATION SKILLS-II**Time: 3 Hours****Max. Marks: 50****Theory Marks: 35****Practical Marks: 15****Contents:**

1. Reading Skills: Reading Tactics and strategies; Reading purposes–kinds of purposes and associated comprehension; Reading for information given and implied; Inferential reading, critical reading and interpretation; connotation and understanding tone; paraphrasing, gist and central idea;

Activities:

- a) Active reading of learned passages on academic and professional topics
- b) Short comprehension questions on implied meanings
- c) Reading outcome including paraphrasing and summary writing.

2. Writing Skills: Guidelines for effective writing; writing styles for paragraphs/ short essays of expository and argumentative nature; academic and technical reports, style, arrangement, variety of illustrations, diagrams, tables, charts etc., main section, appendices, conclusion, list of references; outline, synopsis, revision.

Activities:

- a) Writing of paragraph/ short essay on learned and professional topics
- b) Organising ideas/ arguments in a logical order
- c) Writing a brief report on the given data, diagram, chart etc.

3. Listening Skills: Barriers to listening; effective listening skills; feedback skills. Attending telephone interviews; transcoding and note taking.

Activities:

- a) Listening exercise – Listening to Conversation, News/TV, group discussion, long speech
- b) Making notes on conversation, group discussion and lectures.

4. Speaking and Discussion Skills: Components of an effective talk/ presentation; planning and organizing content for a talk/ presentation, use of visual aids, effective speaking skills, discussion skills.

Activities:

- a) Making presentation to a group on a given topic.
- b) Participating in a group discussion.
- c) Making slides for PowerPoint presentation or other audio-visual aids

Recommended Books:

1. Oxford Guide to Effective Writing and Speaking by John Seely
2. A Course in Listening and Speaking-I by V. Sasikumar et. al., Foundation Books.
3. The Written Word by Vandana R Singh, Oxford University Press.

Suggested Books:

1. Developing Communication Skills by Krishna Menon and Meera Bannerjee. Macmillan.
2. Business Communication; Theory and Practice by Swati Samantray and R.D.Bhushan.
Sultan Chand
3. Business Communication: Techniques and Methods by Om Juneja and Aarti Majumdar.
Orient Blackswan
4. Handbook of Practical Communication Skills; Clarissa Wright (Ed). JAICO Books
5. Spoken English: A Foundation Course (Part I and II) by Kamlesh Sadanand and Sushila Punitha. Orient Blackswan (for recorded conversation)

Suggested Pattern of Question Paper:

The question paper will consist of seven skill-oriented questions from Reading and Writing Skills. Each question will carry 5 marks. The questions shall be phrased in a manner that students know clearly what is expected of them. There will be internal choice wherever possible.

- i) Short answer comprehension questions on an unseen passage on a learned topic
- ii) Making summary/ précis or paraphrasing of ideas of a given passage
- iii) Writing a paragraph of expository or argumentative nature on a given topic
- iv) Interpreting a given data, chart, diagram etc and making a brief report
- v) Transcoding (given dialogue to prose or given prose to dialogue)
- vi) Making given number of slides for a presentation on a given topic
- vii) Do as directed (5x1=5 marks) (change of voice, narration, combination of 2 simple sentences into one, subject-verb agreement, using appropriate tense, forms of verbs.
(7x5=35 marks)

Practical /Oral Testing**Marks: 15****Contents:**

1. Oral Presentation with/without audio visual aids.
2. Group Discussion.
3. Listening to any recorded or live material and asking oral questions for listening comprehension.

Questions:

1. Oral Presentation will be of 5 to 10 minutes duration. (Topic can be given in advance or it can be of student's own choice). Use of audio visual aids is desirable.
2. Group discussion comprising 8 to 10 students on a familiar topic. Time for each group will be 15 to 20 minutes.

Note: Oral test will be conducted by external examiner with the help of internal examiner. The oral test examiner will be appointed from those teachers who are actually teaching the subject.

ਪੰਜਾਬੀ (ਲਾਜ਼ਮੀ)

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕੁਲ ਅੰਕ : 50

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਅਤੇ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ

1. **ਗਿਆਨ ਮਾਲਾ** (ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੇ ਸਮਾਜ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਲੇਖਾਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ)
(ਸੰਪ. ਡਾ. ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਵੈਤ), ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 2007
ਲੇਖ: ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ, ਔਖਾਂ, ਅਚੇਤਨ ਦਾ ਗੁਣ ਤੇ ਸੁਭਾਅ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ, ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ।
2. **ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਹਾਨ ਕਲਾਕਾਰ** (ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ), ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
ਲੇਖ : ਸਤੀਸ਼ ਗੁਜਰਾਲ, ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਠਾਕੁਰ ਸਿੰਘ, ਬਲਰਾਜ ਸਾਹਨੀ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ।
3. **ਸ਼ਬਦ-ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ ਰਚਨਾ** : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਮੁੱਢਲੇ ਸੰਕਲਪ
4. **ਸ਼ਬਦ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ**
5. **ਪੈਰਾ ਰਚਨਾ**
6. **ਪੈਰਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ**
7. **ਮੁਹਾਵਰੇ ਅਤੇ ਅਖਾਣ**

ਅੰਕ ਵੰਡ ਅਤੇ ਪਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

1.	ਕਿਸੇ ਨਿਬੰਧ ਦਾ ਸਾਰ ਜਾਂ ਉਸਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ) ।	10 ਅੰਕ
2.	ਵਾਰਤਕ ਰੂਪ : ਰੇਖਾ ਚਿਤਰ, ਨਾਇਕ ਬਿੰਬ, ਕਲਾਤਮਕ ਗੁਣ, ਰੇਖਾ ਚਿਤਰ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਦੇਣ	10 ਅੰਕ
3-4.	3-4 ਨੰਬਰ ਉੱਤੇ ਦਿੱਤੀ ਵਿਆਕਰਣ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵਰਣਨਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।	10 ਅੰਕ
5.	ਪੈਰਾ ਰਚਨਾ : ਤਿੰਨ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਉੱਤੇ ਪੈਰਾ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ।	05 ਅੰਕ
6.	ਪੈਰਾ ਦੇ ਕੇ ਉਸ ਬਾਰੇ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ	05 ਅੰਕ
7.	ਨੰਬਰ 7 ਵਿਚ ਅੱਠ ਅਖਾਣ ਅਤੇ ਅੱਠ ਮੁਹਾਵਰੇ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਪੰਜ-ਪੰਜ ਨੂੰ ਵਾਕਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤ ਕੇ ਅਰਥ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ ।	5+5= 10 ਅੰਕ

ਮੁੱਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ**(In lieu of Compulsory Punjabi)****ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ****ਸਮਾਂ : ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ****ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 50**

1. ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਬਣਤਰ
ਸੰਯੁਕਤ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸ਼ਬਦ
ਨਿੱਤ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ 20 ਅੰਕ
2. ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਕ-ਬਣਤਰ
ਸਾਧਾਰਨ ਵਾਕ : ਕਿਸਮਾਂ
ਸੰਯੁਕਤ ਵਾਕ : ਕਿਸਮਾਂ
ਮਿਸ਼ਰਤ ਵਾਕ : ਕਿਸਮਾਂ
ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਸੰਗ 15 ਅੰਕ
3. ਪ੍ਰਕਾਰਜੀ ਪੰਜਾਬੀ
ਚਿੱਠੀ ਪੱਤਰ
ਪੈਰਾ ਰਚਨਾ
ਅਖਾਣ ਅਤੇ ਮੁਹਾਵਰੇ 15 ਅੰਕ

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਥੀਮ:

1. ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ ਬਣਤਰ: ਸੰਯੁਕਤ ਸ਼ਬਦ ; ਸਮਾਸੀ ਸ਼ਬਦ (ਜਿਵੇਂ ਲੋਕ ਸਭਾ) ; ਦੋਹਰੇ ਸ਼ਬਦ/ਦੁਹਰੁਕਤੀ (ਜਿਵੇਂ ਧੂੜ ਧਾੜ/ਭਰ ਭਰ), ਮਿਸ਼ਰਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਬਣਤਰ/ਸਿਰਜਨਾ; ਅਗੇਤਰਾਂ ਰਾਹੀਂ (ਜਿਵੇਂ ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾ), ਪਿਛੇਤਰਾਂ ਰਾਹੀਂ (ਜਿਵੇਂ ਰੰਗਲਾ), ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ ਰਚਨਾ; ਪੜਨਾਵੀਂ ਰੂਪ, ਕਿਰਿਆ/ਸਹਾਇਕ ਕਿਰਿਆ ਦੇ ਰੂਪ ; ਨਿੱਤ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ; ਰੁੱਤਾਂ, ਮਹੀਨਿਆਂ, ਮੌਸਮਾਂ, ਗਿਣਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ।
2. ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਕ-ਬਣਤਰ : ਕਰਤਾ ਕਰਮ ਕਿਰਿਆ; ਸਾਧਾਰਨ ਵਾਕ, ਬਿਆਨੀਆ, ਪ੍ਰਸ਼ਨਵਾਚਕ, ਆਗਿਆਵਾਚਕ; ਸੰਯੁਕਤ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਵਾਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ; ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਅਧੀਨ ਉਪਵਾਕ ; ਸਮਾਨ (ਤੇ/ਅਤੇ) ਅਤੇ ਅਧੀਨ (ਜੋ/ਕਿ) ਯੋਜਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ; ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਸਮਾਜਕ/ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰਸੰਗ ; ਘਰ ਵਿਚ, ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ, ਮੇਲੇ ਵਿਚ, ਸ਼ੌਪਿੰਗ ਮਾਲ/ਸਿਨੇਮੇ ਵਿਚ, ਵਿਆਹ ਵਿਚ, ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿਚ, ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਆਦਿ।
3. ਇਸ ਯੂਨਿਟ ਵਿਚ ਚਿੱਠੀ ਪੱਤਰ (ਨਿੱਜੀ/ਦਫ਼ਤਰੀ), ਪੈਰਾ ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਅਖਾਣ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾਈ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਪਰਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ:

1. ਪਹਿਲੇ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ ਰਚਨਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ 5-5 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵਿਹਾਰਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਇਕ-ਇਕ ਜਾਂ ਦੋ-ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
2. ਨਿੱਤ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਇਕ-ਇਕ ਅੰਕ ਦੇ ਪੰਜ (ਆਬਜੈਕਟਿਵ) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।
3. ਦੂਜੇ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਕ-ਬਣਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ 5-5 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਦੋ ਵਿਹਾਰਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਇਕ-ਇਕ ਜਾਂ ਦੋ-ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
4. ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਕਾਂ ਦੀ ਵਿਹਾਰਕ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ 5 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਮਾਜਿਕ/ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਪੰਜ ਵਾਕ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।
5. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਜਾਂ ਦਫਤਰੀ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।
6. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਪੈਰਾ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।
7. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਇਕ-ਇਕ ਅੰਕ ਦੇ ਪੰਜ ਅਖਾਣਾਂ ਜਾਂ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵਾਕਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤ ਕੇ ਅਰਥ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।
8. ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਰਲ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ।

**I. FASHION DESIGN AND ILLUSTRATION
(PRACTICAL)**

Time: 3 hrs.

Total Credit Periods: (00+06)

Max. Marks: 50

Practical Marks: 40

Internal Ass: 10

Instructions for the Examiners/Paper Setters:

Paper will be set on the spot by the examiner.

1 Set 4 questions from sketching part-10 marks each.

OBJECTIVES:

- To enable students to gain knowledge of figure sketching and drawing.
- To understand the fashion design concepts.

FLAT SKETCHING AND FIGURE DRAWING:

- Sketching of various garment details – collars, necklines, sleeves, cuffs
- Sketching of accessories for children, teenagers, youth, adults, casual and formal wear.
- Flat sketching of tops, skirts and trousers.
- Variation of skirts with different panels – A-line, Four Gore, Six Gore, Eight Gore and Semicircular.
- Rendering Texture of fabrics – Cotton, Wool, Net, Velvet, Leather, Satin, Silk, Corduroy, Fur
- Costume Anatomy (style lines)
- Silhouette - A Line, Funnel shaped, Circular, Straight, Rectangular, Hour Glass
- Garment draping on fashion figures.

References:

1. Ireland, Patrick John, “Fashion Design Drawing and Presentation”, B.T. Batsford, London, 1996.
2. Elisabetta Drudi, T.Paci, “Figure Drawing for Fashion”, The Pepin Press.
3. Allen and Seaman, “Fashion Drawing – The Basic Principles”, B.T. Batsford, London.

II. TEXTILE CHEMISTRY - II**Time: 3 hrs.****Total Credit Periods: (03+06)****Max. Marks: 100****Theory: 50****Practical Marks: 40****Int. Ass.: 10****Instructions for the Examiners/Paper Setters:**

Set 8 questions of 10 marks each out of which any 5 questions have to be attempted.

Practical paper will be set on the spot.

OBJECTIVES:

- To impart knowledge of color and color schemes.
- To acquaint students with different types of printing and dyeing techniques.
- To enable students to develop practical skills of printing and dyeing.

THEORY:

- Concept of color and pigment theory
- Dimensions and harmonies of colors and their manipulation
- Types of design and their application to textiles
- Dyeing of fibers, yarns, fabrics and decorative dyeing.
- Traditional and modern methods and styles of printing
- Finishes – basic, texturing and functional

PRACTICAL**Time: 3 hrs.****Marks: 40**

- Preparation of color designs on paper for various textiles employing traditional and modern motifs.
- Decorative dyeing (tie and dye, batik, resist and discharge of dyeing).
- Printing of fabrics by different methods and styles (block, stencils, screen and sublimation transfer).

III. PATTERN MAKING AND GARMENT CONSTRUCTION**Time: 3 hrs.****Total Credit Periods: (03+06)****Max. Marks: 150****Theory Marks: 50****Practical Marks: 70****Int. Ass.: 30****Instructions for the Examiners/Paper Setters:**

Each question paper of theory will consist of eight questions and a candidate has to attempt 5 out of these. Each question will be of 10 marks.

OBJECTIVES:

- To teach different aspects of pattern making and grading.
- To introduce the concept of pattern making.
- To impart knowledge of draping.

THEORY:

- Basics of Commercial paper pattern.
- Pattern Envelope
- Pattern Marking
- Pattern Layout
- Pattern Alteration
- Dart Manipulation
- Fitting – Principles of fitting, standards and steps in fitting techniques, fitting problems and their remedie.
- Elements of fabric, Principles and fitting methods.
- Basic foundation pattern.
- Dart manipulation
- Eliminating Darts
- Fabric preparation for garment construction.
- Fabric estimation and its importance.

PRACTICAL**Time: 4 hrs.****Marks: 70****Instructions for the Examiners/Paper Setters:****Practical Paper will be set on the spot by the examiner.**

1. Set one compulsory question of 20 marks from dart manipulation.
 2. Construction of any one garment of 50 marks (basic foundation patterns can be used).
- Design development and style reading.
 - Dart manipulation using various principles of pattern alteration
 - Basic foundation pattern
 - Dart Manipulation, style lines and collars
 - Eliminating Darts
 - Preparation of commercial paper pattern of the garment designed.
 - Designing and construction of blouse, petticoat, ladies shirt, salwar and A- line skirt.

IV. NEEDLE CRAFT (PRACTICAL)**Time: 3 hrs.****Max. Marks: 100****Practical: 80****Internal Ass: 20****Total Credit Periods: (00+06)****Instructions for the Examiners/Paper Setters:****Paper will be set on the spot by the examiner.**

Set 4 questions of 20 marks each out of which, students are required to attempt any three.

OBJECTIVES:

- To enable students learn methods of surface ornamentation of fabric using different techniques to produce value-added products.
- To enable the students to develop practical skills in needle craft techniques.

PRACTICAL:

- Patchwork and quilting – Introduction, tools, materials and techniques,
- Embroidery – introduction, tools, material, techniques and types of embroidery (cutwork, cross stitch, couching, glass work and drawn thread work).
- Applique – introduction, tools, materials and techniques.
- Crochet – introduction, tools, material, techniques and types – single, double, circular, making of Crochet samples.
- Special techniques – smoking, ribbon work, beads and sequins work.
- Making one sample of each – smoking, ribbon work, beads and sequins work.
- Develop one product based on any one technique of needle craft.

References:

1. Naik Shailaja, “Traditional Embroideries of India”, APH Publishing Corporation, New Delhi, 1996.
2. Snook Barbara, “Creative Art of Embroidery”, Numbley Pub. Group Ltd., London, 1972.
3. Mathew Anne, “Vogue Dictionary of Crochet Stitches”, David and Charles, London 1989.
4. Anand M.R., “Textiles and Embroideries of India”, Marg Publications, Bombay, 1965.

V. KNITTING & LEATHER TECHNOLOGY**Time: 3 hrs.****Total Credit Periods: (06+03)****Max. Marks: 100****Theory Marks: 50****Practical Marks: 40****Int. Ass.: 10****Instructions for the Examiners/Paper Setters:**

Set 8 questions of 10 marks each out of which any 5 questions have to be attempted.

OBJECTIVES:

- To impart knowledge about knitting technology.
- To enable students to develop practical skills of knitting.

THEORY:

- Introduction to Knitting Technology, difference between Knits and Woven, terms used in Knitting.
- Indian Knitting Industry – past, present and future.
- Hand Knitting.
- Comparison of Warp and weft knitting.
- Basic weft knit stitches – single jersey, rib, purl, interlock, float and tuck stitches
- Basic warp knit stitches – underlap, overlap, closedlap, openlap.
- Knitting Machines – Weft and Warp Knitting machines.
- Knitted fabrics defects
- History of leather
- Classification of leather
- Finishing of leather.

PRACTICAL**Time: 3 hrs.****Marks: 40****Instructions for the Examiners/Paper Setters:****Practical Paper will be set on the spot by the examiner.**

1. Set 4 questions of which, students are required to attempt any three.
 2. Two Questions will be of 15-15 marks one will be of 10 marks.
- Knitting – introduction, terminology, hand knitting tools, material, techniques, types of knitting, basic textured diagonal, ribs, laces, cables, cross and knitted, making of knitting samples (atleast 2 samples of each technique).
 - Preparation of any one article.

References:

1. Prof. Ajgaonkar D B, “Knitting Technology”, University Publishing Co-operation, Mumbai.
2. Brackenbury Terry, “Knitting Clothing Technology”, Blackwell Science, UK.
3. Spancer David J, “Knitting Technology”, Pergeman Press,

ਪੰਜਾਬੀ (ਲਾਜ਼ਮੀ)

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕੁਲ ਅੰਕ : 50

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਅਤੇ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ

1. **ਗਿਆਨ ਮਾਲਾ** (ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੇ ਸਮਾਜ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਲੇਖਾਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ)
(ਸੰਪ. ਡਾ. ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਵੈਤ), ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 2007
ਲੇਖ : ਪਹੀਆ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ, ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ, ਨਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਵਾਤਾਵਰਣੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ, ਏਡਜ਼ : ਇਕ ਗੰਭੀਰ ਸੰਕਟ।
2. **ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਹਾਨ ਕਲਾਕਾਰ** (ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ), ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
ਲੇਖ : ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਸ਼ੇਰਗਿਲ, ਕੇ.ਐਲ.ਸਹਿਗਲ, ਬੜੇ ਗੁਲਾਮ ਅਲੀ ਖਾਂ, ਸੋਭਾ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਿਥਵੀਰਾਜ ਕਪੂਰ, ਭਾਈ ਸਮੁੰਦ ਸਿੰਘ
3. **ਪੈਰਾ ਰਚਨਾ**
4. **ਪੈਰਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ।**
5. (ੳ) **ਪੰਜਾਬੀ ਧੁਨੀ ਵਿਉਂਤ** : ਉਚਾਰਨ ਅੰਗ, ਉਚਾਰਨ ਸਥਾਨ ਤੇ ਵਿਧੀਆਂ, ਸਵਰ, ਵਿਅੰਜਨ, ਸੁਰ।
(ਅ) **ਭਾਸ਼ਾ ਵੰਨਗੀਆਂ** : ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਟਕਸਾਲੀ ਰੂਪ, ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਅੰਤਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਉਪਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਪਛਾਣ-ਚਿੰਨ੍ਹ।
6. **ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਅਧਿਆਪਨ**
(ੳ) ਪਹਿਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ
(ਅ) ਦੂਜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ

ਅੰਕ ਵੰਡ ਅਤੇ ਪਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

1.	ਕਿਸੇ ਨਿਬੰਧ ਦਾ ਸਾਰ ਜਾਂ ਉਸਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ) ।	10 ਅੰਕ
2.	ਵਾਰਤਕ ਰੂਪ : ਰੇਖਾ ਚਿਤਰ, ਨਾਇਕ ਬਿੰਬ, ਕਲਾਤਮਕ ਗੁਣ, ਰੇਖਾ ਚਿਤਰ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਦੇਣ	10 ਅੰਕ
3.	ਪੈਰਾ ਰਚਨਾ : ਤਿੰਨ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਉੱਤੇ ਪੈਰਾ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ।	05 ਅੰਕ
4.	ਪੈਰਾ ਦੇ ਕੇ ਉਸ ਬਾਰੇ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ	05 ਅੰਕ
5.	ਨੰਬਰ 5 ਉੱਤੇ ਦਿੱਤੀ ਵਿਆਕਰਣ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵਰਣਨਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ	10 ਅੰਕ
6.	ਨੰਬਰ 6 ਵਿਚ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਪਹਿਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਜੋਂ ਅਧਿਆਪਨ, ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਦੋ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।	5×2=10 ਅੰਕ

ਮੁੱਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ
(In lieu of Compulsory Punjabi)

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਸਮਾਂ : ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 50

1.	ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ
ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ
ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ : ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਤਰਤੀਬ	20 ਅੰਕ
2.	ਗੁਰਮੁਖੀ ਆਰਥੋਗ੍ਰਾਫੀ
ਸੂਰਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅਤੇ ਉਚਾਰਨ
ਵਿਅੰਜਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅਤੇ ਉਚਾਰਨ	15 ਅੰਕ
3.	ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਰਚਨਾ
ਸਾਧਾਰਨ ਸ਼ਬਦ
ਨਿੱਤ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ	15 ਅੰਕ

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਥੀਮ:

1. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ : ਨਾਮਕਰਣ ਅਤੇ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣ ਪਛਾਣ, ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ : ਨਾਮਕਰਣ, ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਰਣਮਾਲਾ; ਪੈਂਤੀ ਅੱਖਰੀ, ਅੱਖਰ ਕ੍ਰਮ, ਸੂਰ ਵਾਹਕ (ਓ ਅ ਏ), ਲਗਾਂ ਮਾਤਰਾਂ, ਪੈਰ ਵਿਚ ਬਿੰਦੀ ਵਾਲੇ ਵਰਣ, ਪੈਰ ਵਿਚ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਵਰਣ, ਬਿੰਦੀ, ਟਿੱਪੀ, ਅੱਧਕ।
2. ਗੁਰਮੁਖੀ ਆਰਥੋਗ੍ਰਾਫੀ ਅਤੇ ਉਚਾਰਨ ; ਸੂਰਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅਤੇ ਉਚਾਰਨ (ਲਘੂ-ਦੀਰਘ ਸੂਰ) ; ਸੂਰ ਅਤੇ ਲਗਾਂ ਮਾਤਰਾਂ; ਵਿਅੰਜਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅਤੇ ਉਚਾਰਨ ; ਪੈਰ ਵਿਚ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਵਰਣਾਂ (ਹ, ਰ, ਵ) ਦਾ ਉਚਾਰਨ ; ਲ ਅਤੇ ਲ ਦਾ ਉਚਾਰਨ ; ਭ, ਧ, ਢ, ਝ, ਞ ਦਾ ਉਚਾਰਨ; ਪੈਰ ਵਿਚ ਬਿੰਦੀ ਵਾਲੇ ਵਰਣਾਂ ਦਾ ਉਚਾਰਨ।
3. ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਰਚਨਾ: ਸਾਧਾਰਨ ਸ਼ਬਦ; ਇਕੱਲਾ ਸੂਰ (ਜਿਵੇਂ ਆ) ; ਸੂਰ ਅਤੇ ਵਿਅੰਜਨ (ਜਿਵੇਂ ਆਰ); ਵਿਅੰਜਨ ਅਤੇ ਸੂਰ (ਜਿਵੇਂ ਪਾ) ; ਵਿਅੰਜਨ ਸੂਰ ਵਿਅੰਜਨ (ਜਿਵੇਂ ਪਾਰ) ; ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ ਰਚਨਾ ; ਲਿੰਗ-ਪੁਲਿੰਗ, ਇਕ ਵਚਨ-ਬਹੁ ਵਚਨ; ਨਿੱਤ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ; ਖਾਣ-ਪੀਣ ਅਤੇ ਸਾਕਾਦਾਰੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ:

1. ਪਹਿਲੇ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦੀ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਤਰਤੀਬ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ 5-5 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਚਾਰ ਵਿਹਾਰਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਇਕ-ਇਕ ਜਾਂ ਦੋ-ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
2. ਦੂਜੇ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਰਮੁਖੀ ਆਰਥੋਗ੍ਰਾਫੀ ਅਤੇ ਉਚਾਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ 5-5 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵਿਹਾਰਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਇਕ-ਇਕ ਜਾਂ ਦੋ-ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
3. ਤੀਜੇ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ ਰਚਨਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ 5-5 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਦੋ ਵਿਹਾਰਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਇਕ-ਇਕ ਜਾਂ ਦੋ-ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
4. ਨਿੱਤ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਇਕ-ਇਕ ਅੰਕ ਦੇ ਪੰਜ (ਆਬਜੈਕਟਿਵ) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।
5. ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਰਲ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ।

ESL-221: ENVIRONMENTAL STUDIES–I**Theory Lectures: 1.5 Hours/ Week****Max. Marks: 50****Time of Examination: 3 Hours**

Section A (15 Marks): It will consist of five short answer type questions. Candidates will be required to attempt three questions, each question carrying five marks. Answer to any of the questions should not exceed two pages.

Section B (20 Marks): It will consist of four essay type questions. Candidates will be required to attempt two questions, each question carrying ten marks. Answer to any of the questions should not exceed four pages.

Section C (15 Marks): It will consist of two questions. Candidate will be required to attempt one question only. Answer to the question should not exceed 5 pages.

1. The Multidisciplinary Nature of Environmental Studies:

- Definition, scope & its importance.
- Need for public awareness.

2. Natural Resources:

- Natural resources and associated problems:
 - a) **Forest Resources:** Use of over exploitation, deforestation, case studies. Timber extraction, mining, dams and their effects on forests and tribal people.
 - b) **Water Resources:** Use and over-utilization of surface and ground water, floods, drought, conflicts over water, dams-benefits and problems.
 - c) **Mineral Resources:** Use and exploitation, environmental effects of extracting and using mineral resources, case studies.
 - d) **Food Resources:** World food problems, change caused by agriculture and overgrazing, effects of modern agriculture, fertilizer-pesticide problem, salinity, case studies.
 - e) **Energy Resources:** Growing of energy needs, renewable and non-renewable energy resources, use of alternate energy sources, case studies.
 - f) **Land Resources:** Land as a resource, land degradation, soil erosion and desertification.
 - Role of an individual in conservation of natural resources.
 - Equitable use of resources for sustainable lifestyles.

3. Ecosystem:

- Concept of an ecosystem.
- Structure and function of an ecosystem.
- Producers, consumers and decomposers.
- Energy flow in the ecosystem.
- Ecological succession.
- Food chains, food webs and ecological pyramids.
- Introduction, types, characteristic features, structure and function of the following ecosystems:

- a. Forest ecosystem
- b. Grassland ecosystem
- c. Desert ecosystem
- d. Aquatic ecosystems (ponds, streams, lakes, rivers, oceans, estuaries)

4. Social Issues and Environment:

- From unsustainable to sustainable development.
- Urban problems related to energy.
- Water conservation, rain water harvesting, watershed management.
- Resettlement and rehabilitation of people; its problems and concerns. Case studies.
- Environmental ethics: Issues and possible solutions.
- Climate change, global warming, acid rain, ozone layer depletion, nuclear accidents and holocaust. Case studies.
- Wasteland reclamation.
- Consumerism and waste products.
- Environmental Protection Act:
 - Air (prevention and Control of Pollution) Act.
 - Water (prevention and Control of Pollution) Act.
 - Wildlife Protection Act.
 - Forest Conservation Act.
- Issues involved in enforcement of environmental legislation.
- Public awareness.

References/Books:

- Agarwal, K. C. 2001. Environmental Biology, Nidhi Publications Ltd. Bikaner.
- Bharucha, E. 2005. Textbook of Environmental Studies, Universities Press, Hyderabad.
- Down to Earth, Centre for Science and Environment, New Delhi.
- Jadhav, H. & Bhosale, V. M. 1995. Environmental Protection and Laws. Himalaya Pub.
- Joseph, K. and Nagendran, R. 2004. Essentials of Environmental Studies, Pearson Education (Singapore) Pte. Ltd., Delhi.
- Kaushik, A. & Kaushik, C. P. 2004. Perspective in Environmental Studies, New Age International (P) Ltd, New Delhi.
- Miller, T. G. Jr. 2000. Environmental Science, Wadsworth Publishing Co.
- Sharma, P. D. 2005. Ecology and Environment, Rastogi Publications, Meerut.
- Booklet on Safe Driving. Sukhmani Society (Suvidha Centre), District Court Complex, Amritsar
- Kanta, S., 2012. Essentials of Environmental Studies, ABS Publications, Jalandhar.

**I. FASHION DESIGN AND ILLUSTRATION (CAD)
(PRACTICAL)**

Time: 3 hrs.

Total Credit Periods: (00+06)

Max. Marks: 50

Practical Marks: 40

Internal Marks: 10

Instructions for the Examiners/Paper Setters:

Paper will be set on the spot by the examiner.

Set 4 questions from CAD part-10 marks each.

OBJECTIVES:

- To understand the fashion design concepts on computer.
- To acquaint students with knowledge of CAD based application in fashion designing.

CAD:

- Croqui drawing in Computer.
- Drawing the details of the following and applying various texture and effects using CAD (Corel Draw).
- Fashion Details/Silhouette :
 - Collar: Mandarin, High Bias, Tuxedo, Cape, Flat Tennis.
 - Sleeves: Raglan, Hanky, Tulip, Ruffle, Dolmon
 - Accessories: Bags, Belts, Caps, Bows.
 - Pockets: Flap, Pouch, Patch, Cross, Slit, Kurta
 - Skirts: Novelty, Gathered, Hip Rider, Trumpet, Pegged, Circular, Pleated, Straight, A-Line.
 - Variation of skirts with different panels – A-line, Four Gore, Six Gore, Eight Gore and Semicircular.
 - Trousers: Jeans, Straight Pants, Baggy Pants, Jump Suit, Dungarees.
 - Silhouette: A Line, funnel shaped, circular, straight, Rectangular, High waisted Empire line.

References:

1. Veisinet DD, "Computer Aided Drafting and Design – Concept and Application", 1987.
2. Taylor P, "Computers in the Fashion Industry", Heinemann Pub., 1990.
3. Winfred Aldrich, "CAD in Clothing and Textiles", Blackwell Science 1994.

II. HISTORY OF COSTUMES**Time: 3 hrs.****Total Credit Periods: (06+03)****Max. Marks: 100****Theory Marks: 50****Practical Marks: 40****Int. Ass.: 10****Instructions for the Examiners/Paper Setters:**

Set 8 questions of 20 marks each out of which any 5 questions have to be attempted.

Practical paper will be set on the spot.

OBJECTIVES:

To acquaint the students with different types of costumes.

To provide opportunity for skill development in designing accessories.

THEORY:

Study of costumes from earlier times to present time.

Indian Costumes

Indus Valley Period

Vedic Period

Mauryan and Sunga Period

Satavahana Period

Kushan Period

Gupta Period

Mughal Period

British Period

Post-Contemporary Period

Costumes of various regions of India

Design elements of costumes and their influence on historical, present and future clothing.

Social, Economic and Historical events and their influence on fashion.

Western Costumes - Egyptian, Greek, Roman, Byzantine, French.

Introduction, definition, importance, history, classification.

PRACTICAL:

Sketch costumes for men, women and children and accessories for the following :

a. Indus valley civilization.

b. Vedic age

c. Mauryan

d. Mughal

Sketch costumes for men, women and children and accessories for East, West, North and South regions of India.

Adapting period costume to contemporary

Sketching and Rendering of - Headgears, footwear, handbags, belts, gloves, earrings, necklaces and bangles.

Preparation of any four accessories.

References:

1. Singh Kiran, "Textiles in Ancient India", Vishwa Vidyalaya.
2. Oar S.N., "Costumes of India and Pakistan", OB Tataporevala Sons and Co. Ltd, 1982.
3. Kumar Ritu, "Costumes & Textiles of Royal India", Christies Book Ltd, London, 1999.
4. Ghurey, G.S., "Indian Costumes", The Popular Book Depot.
5. Chandermoti, "History of Indian Costumes"
6. Mehta, Rustam J, "Masterpieces of Indian Textiles", Taraporevala Sons & Co. Pvt. Ltd., Bombay.
7. Peacock John, "Fashion Accessories - Men", Thames and Hudson, London, 1996.
8. Peacock John, "The Complete 20" Century Source Book", Thames and Hudson, London, 2000.
9. Billcocks Claire, "Century of Bags", Chartwell Books, New Jersey, 1997.

III: Fashion Illustration and Appreciation**Time: 3 Hrs****Total period: 6 Hrs/week****Max. Marks: 50****Practical Marks: 40****Internal Assessment: 10****Instructions for the Examiners/ Paper Setters:**

Paper will be set on the spot by examiner.

1. Set 3 questions of 20 Marks each out of which 2 have to be attempted.
2. Scheme work-10 marks.
- 3.

Objectives:

To enable students to the designing by taking inspiration from different themes.

Practical:

Design for following themes taking inspiration from moodboard, storyboard.

1. Clubwear
2. Beachwear
3. Indo-Western using different printing Techniques.

IV. GARMENT CONSTRUCTION AND DRAPING

Time: 3 hrs.
Total Credit Periods: (03+06)

Max. Marks: 150
Theory Marks: 50
Practical Marks: 70
Int. Ass.: 30

Instructions for the Examiners/Paper Setters:

Each question paper of theory will consist of seven questions and a candidate has to attempt 5 out of these. Each question will be of 10 marks.

OBJECTIVES:

- To introduce concept of advanced garment construction.
- To introduce the concept of garment making.
- To impart knowledge of different garment components.

THEORY:

- Selection of clothing according to – age, occupation, season, geographical conditions, religion, social status
- Selection of clothing according to different age groups (infants, school going and adolescence.
- Principles of layout, correct method of laying pattern on the material.
- Introduction to draping- Tools, equipments used in draping
- Draping terminology.
- Preparation of muslin for draping.
- Handling special fabrics
- Lining, interlining, facing and interfacing.

PRACTICAL

Time: 4 hrs.

Marks: 70

Instructions for the Examiners/Paper Setters:

Practical Paper will be set on the spot by the examiner.

1. Set one compulsory question of 20 marks from draping.
2. Construction of any one garment of 50 marks (basic foundation patterns can be used).

- Preparation of commercial paper patterns.
- construction of churidar, kalidar kurta
- Construction of different types of skirts (A-Line, Circular and Pleated Skirt)
- Draping of basic bodice block front and back.
- Draping of basic skirt block front and back.
- Preparation of muslin for draping

References:

1. Mullick, Prem Lata, “Garment Construction Skills”, Kalyani Publishers, New Delhi
2. “Complete Guide to Sewing”, Reader Digest
3. Winfred Aldrich, Metric Pattern Cutting, Blackwell Science, UK
4. Carr Harold & Latham Barbara, “The Technology of Clothing Manufacture”, Oxford Pub. USA, 1994.
5. Cooking G, “Introduction to Clothing Manufacture”, Blackwell Science, UK, 1991

**V. PATTERN AND MARKER MAKING ON COMPUTER
(PRACTICAL)****Time: 3 hrs.****Total Credit Periods: (00+06)****Max. Marks: 50****Practical Marks: 40****Int. Ass.: 10****Instructions for the Examiners/Paper Setters:****Paper will be set on the spot by the examiner.**

Set 5 questions of 10 marks each out of which, students are required to attempt any 4 questions.

OBJECTIVES:

- To impart the skills of marker plan, pattern making and drawing using computers.

PRACTICAL:

- Sloper development, manipulation of darts and seams, explanation of seam allowances.
- Basic principles of marker making on computer (cutting and layout)
- Cross marking and notching
- Manipulation grain line
- Practice exercises.

References:

1. Velsinet DD, "Computer Aided Drafting and Design – Concept and Application", 1987.
2. Taylor P, "Computers in Fashion Industry", Heinemann Pub. 1990.
3. Aldrich Winfred, "CAD in Clothing and Textiles", Blackwell Science 1994.

ਸਮੇਸਟਰ ਚੌਥਾ

ਪੰਜਾਬੀ (ਲਾਜ਼ਮੀ)

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕੁਲ ਅੰਕ : 50

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਅਤੇ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ

1. **ਗਿਆਨ ਮਾਲਾ** (ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੇ ਸਮਾਜ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਲੇਖਾਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ)
(ਸੰਪ. ਡਾ. ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਵੈਤ), ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 2007
ਲੇਖ: ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ, ਅੱਖਾਂ, ਅਚੇਤਨ ਦਾ ਗੁਣ ਤੇ ਸੁਭਾਅ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ, ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ।
2. **ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਹਾਨ ਕਲਾਕਾਰ** (ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ), ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
ਲੇਖ : ਸਤੀਸ਼ ਗੁਜਰਾਲ, ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਠਾਕੁਰ ਸਿੰਘ, ਬਲਰਾਜ ਸਾਹਨੀ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ।
3. **ਸ਼ਬਦ-ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ ਰਚਨਾ** : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਮੁੱਢਲੇ ਸੰਕਲਪ
4. **ਸ਼ਬਦ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ**
5. **ਪੈਰਾ ਰਚਨਾ**
6. **ਪੈਰਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ**
7. **ਮੁਹਾਵਰੇ ਅਤੇ ਅਖਾਣ**

ਅੰਕ ਵੰਡ ਅਤੇ ਪਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

1.	ਕਿਸੇ ਨਿਬੰਧ ਦਾ ਸਾਰ ਜਾਂ ਉਸਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ) ।	10 ਅੰਕ
2.	ਵਾਰਤਕ ਰੂਪ : ਰੇਖਾ ਚਿਤਰ, ਨਾਇਕ ਬਿੰਬ, ਕਲਾਤਮਕ ਗੁਣ, ਰੇਖਾ ਚਿਤਰ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਦੇਣ	10 ਅੰਕ
3-4.	3-4 ਨੰਬਰ ਉੱਤੇ ਦਿੱਤੀ ਵਿਆਕਰਣ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵਰਣਨਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।	10 ਅੰਕ
5.	ਪੈਰਾ ਰਚਨਾ : ਤਿੰਨ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਉੱਤੇ ਪੈਰਾ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ।	05 ਅੰਕ
6.	ਪੈਰਾ ਦੇ ਕੇ ਉਸ ਬਾਰੇ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ	05 ਅੰਕ
7.	ਨੰਬਰ 7 ਵਿਚ ਅੱਠ ਅਖਾਣ ਅਤੇ ਅੱਠ ਮੁਹਾਵਰੇ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਪੰਜ-ਪੰਜ ਨੂੰ ਵਾਕਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤ ਕੇ ਅਰਥ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ ।	5+5= 10 ਅੰਕ

ਮੁੱਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ

(In lieu of Compulsory Punjabi)

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ**ਸਮਾਂ : ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ****ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 50**

1.	ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ-ਬਣਤਰ
ਸੰਯੁਕਤ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸ਼ਬਦ
ਨਿੱਤ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ	20 ਅੰਕ
2.	ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਕ-ਬਣਤਰ
ਸਾਧਾਰਨ ਵਾਕ : ਕਿਸਮਾਂ
ਸੰਯੁਕਤ ਵਾਕ : ਕਿਸਮਾਂ
ਮਿਸ਼ਰਤ ਵਾਕ : ਕਿਸਮਾਂ
ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਸੰਗ	15 ਅੰਕ
3.	ਪ੍ਰਕਾਰਜੀ ਪੰਜਾਬੀ
ਚਿੱਠੀ ਪੱਤਰ
ਪੈਰਾ ਰਚਨਾ
ਅਖਾਣ ਅਤੇ ਮੁਹਾਵਰੇ	15 ਅੰਕ

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਥੀਮ:

- ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ ਬਣਤਰ: ਸੰਯੁਕਤ ਸ਼ਬਦ ; ਸਮਾਸੀ ਸ਼ਬਦ (ਜਿਵੇਂ ਲੋਕ ਸਭਾ) ; ਦੋਹਰੇ ਸ਼ਬਦ/ਦੁਹਰੁਕਤੀ (ਜਿਵੇਂ ਧੂੜ ਧਾੜ/ਭਰ ਭਰ), ਮਿਸ਼ਰਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਬਣਤਰ/ਸਿਰਜਨਾ; ਅਗੇਤਰਾਂ ਰਾਹੀਂ (ਜਿਵੇਂ ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾ), ਪਿਛੇਤਰਾਂ ਰਾਹੀਂ (ਜਿਵੇਂ ਰੰਗਲਾ), ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ ਰਚਨਾ; ਪੜਨਾਵੀਂ ਰੂਪ, ਕਿਰਿਆ/ਸਹਾਇਕ ਕਿਰਿਆ ਦੇ ਰੂਪ ; ਨਿੱਤ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ; ਰੁੱਤਾਂ, ਮਹੀਨਿਆਂ, ਮੌਸਮਾਂ, ਗਿਣਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਕ-ਬਣਤਰ : ਕਰਤਾ ਕਰਮ ਕਿਰਿਆ; ਸਾਧਾਰਨ ਵਾਕ, ਬਿਆਨੀਆ, ਪ੍ਰਸ਼ਨਵਾਚਕ, ਆਗਿਆਵਾਚਕ; ਸੰਯੁਕਤ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਵਾਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ; ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਅਧੀਨ ਉਪਵਾਕ ; ਸਮਾਨ (ਤੇ/ਅਤੇ) ਅਤੇ ਅਧੀਨ (ਜੋ/ਕਿ) ਯੋਜਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ; ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਸਮਾਜਿਕ/ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰਸੰਗ ; ਘਰ ਵਿਚ, ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ, ਮੇਲੇ ਵਿਚ, ਸ਼ੌਪਿੰਗ ਮਾਲ/ਸਿਨੇਮੇ ਵਿਚ, ਵਿਆਹ ਵਿਚ, ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿਚ, ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਆਦਿ।
- ਇਸ ਯੂਨਿਟ ਵਿਚ ਚਿੱਠੀ ਪੱਤਰ (ਨਿੱਜੀ/ਦਫ਼ਤਰੀ), ਪੈਰਾ ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਅਖਾਣ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾਈ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਪਰਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ:

- ਪਹਿਲੇ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ ਰਚਨਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ 5-5 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵਿਹਾਰਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਇਕ-ਇਕ ਜਾਂ ਦੋ-ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
- ਨਿੱਤ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਇਕ-ਇਕ ਅੰਕ ਦੇ ਪੰਜ (ਆਬਜੈਕਟਿਵ) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।
- ਦੂਜੇ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਕ-ਬਣਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ 5-5 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਦੋ ਵਿਹਾਰਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਇਕ-ਇਕ ਜਾਂ ਦੋ-ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਕਾਂ ਦੀ ਵਿਹਾਰਕ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ 5 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਮਾਜਿਕ/ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਪੰਜ ਵਾਕ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਜਾਂ ਦਫ਼ਤਰੀ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਪੈਰਾ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਇਕ-ਇਕ ਅੰਕ ਦੇ ਪੰਜ ਅਖਾਣਾਂ ਜਾਂ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵਾਕਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤ ਕੇ ਅਰਥ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਰਲ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ।

ESL-222: ENVIRONMENTAL STUDIES-II**Theory Lectures: 1.5 Hours/ Week****Max. Marks: 50****Time of Examination: 3 Hours**

Section A (15 Marks): It will consist of five short answer type questions. Candidates will be required to attempt three questions, each question carrying five marks. Answer to any of the questions should not exceed two pages.

Section B (20 Marks) : It will consist of four essay type questions. Candidates will be required to attempt two questions, each question carrying ten marks. Answer to any of the questions should not exceed four pages.

Section. C (15 Marks): It will consist of two questions. Candidate will be required to attempt one question only. Answer to the question should not exceed 5 pages.

1. Biodiversity and its Conservation:

- Definition: Genetic, species and ecosystem diversity.
- Biogeographical classification of India.
- Value of Biodiversity: Consumptive use; productive use, social, ethical, aesthetic and option values.
- Biodiversity of global, National and local levels.
- India as mega-diversity nation.
- Hot-spots of biodiversity.
- Threats to Biodiversity: Habitat loss, poaching of wild life, man wildlife conflicts.
- Endangered and endemic species of India.
- Conservation of Biodiversity: In situ and Ex-situ conservation of biodiversity.

2. Environmental Pollution:

- Definition, causes, effects and control measures of:
 - a) Air Pollution
 - b) Water Pollution
 - c) Soil Pollution
 - d) Marine Pollution
 - e) Noise Pollution
 - f) Thermal Pollution
 - g) Nuclear Hazards
 - h) Electronic Waste
- Solid Waste Management: Causes, effects and control measures of urban and industrial wastes.
- Role of an individual in prevention of pollution.
- Pollution case studies.
- Disaster Management: Floods, Earthquake, Cyclone and Landslides.

3. Human population and the environment

- Population growth, variation among nations.
- Population explosion-Family welfare programme.
- Environment and human health.
- Human rights.
- Value education.
- HIV/AIDS.
- Women and child welfare.
- Role of information technology in environment and human health.
- Case studies.
- Road Safety Rules & Regulations: Use of Safety Devices while Driving, Do's and Don'ts while Driving, Role of Citizens or Public Participation, Responsibilities of Public under Motor Vehicle Act, 1988, General Traffic Signs.
- Accident & First Aid: First Aid to Road Accident Victims, Calling Patrolling Police & Ambulance.

4. Field Visits:

- Visit to a local area to document environmental assets–river/forest/grassland/hill/mountain.
- Visit to a local polluted site–Urban/Rural/Industrial/Agricultural.
- Study of common plants, insects, birds.
- Study of simple ecosystems–pond, river, hill slopes etc.

Note: In this section the students will be required to visit and write on the environment of an area/ ecosystem/village industry/disaster/mine/dam/agriculture field/waste management/hospital etc. with its salient features, limitations, their implications and suggestion for improvement.

References/Books:

- Agarwal, K. C. 2001. Environmental Biology, Nidhi Publications Ltd. Bikaner.
- Bharucha, E. 2005. Textbook of Environmental Studies, Universities Press, Hyderabad.
- Down to Earth, Centre for Science and Environment, New Delhi.
- Jadhav, H. & Bhosale, V. M. 1995. Environmental Protection and Laws. Himalaya Pub.
- Joseph, K. and Nagendran, R. 2004. Essentials of Environmental Studies, Pearson Education (Singapore) Pte. Ltd., Delhi.
- Kaushik, A. & Kaushik, C. P. 2004. Perspective in Environmental Studies, New Age International (P) Ltd, New Delhi.
- Miller, T. G. Jr. 2000. Environmental Science, Wadsworth Publishing Co.
- Sharma, P. D. 2005. Ecology and Environment, Rastogi Publications, Meerut.
- Booklet on Safe Driving. Sukhmani Society (Suvidha Centre), District Court Complex, Amritsar
- Kanta, S., 2012. Essentials of Environmental Studies, ABS Publications, Jalandhar.

**1. FASHION ILLUSTRATION AND APPRECIATION
(PRACTICAL)**

Time: 3 hrs.
Total Period: 6 Hrs./Week

Max. Marks: 125
Practical Marks: 100
Int. Ass.: 25

Instructions for the Examiners/Paper Setters:

Paper will be set on the spot by the examiner.

1. Set 4 questions of 30 marks each out of which, three have to be attempted.
2. Scheme work-10 marks.

OBJECTIVES:

- To enable students to the designing by taking inspiration from different themes.
- To provide opportunity for skill development in designing different outfits.
- To impart the students regarding presentations.

PRACTICAL

PART-A

1. Collage making on any three themes like culture, environment, historic period, monuments, embroidery, traditional fabric etc.
2. Taking inspiration from the above themes, illustrate garments on the croquis.

PART-B

1. Appreciation of five Indian designing.
2. Collecting and illustrating the work of Indian designers
3. Brief History
4. Famous design.

PART-C

1. Illustrating the innovative dresses by the use of appropriate mediums and different presentation skills.

**2. DRAPING, PATTERN MAKING AND CONSTRUCTION
(PRACTICAL)**

Time: 3 Hrs.
Total Period: 8 Hrs./Week

Max. Marks: 150
Practical Marks: 125
Int. Ass.: 25

Instructions to the Examiners/Paper Setters:

Paper will be set on the spot by the Examiner.

1. Set 2 questions from draping part of 35 marks. Students are required to attempt any one.
2. Set 2 questions from stitching part of 65 marks. Students are required to attempt any one.
3. Scheme work-25 marks.

OBJECTIVES:

- To teach different aspects of draping method.
- To teach them about the designing and stitching of designer wear.

PRACTICAL

PART-A

1. Draping of stylized skirts.
2. Draping of stylized necklines, armholes.
3. Draping of front and back bodice with princess line.
4. Draping of front bodice with French darts.
5. Draping of sleeve, collar, cowl neck.
6. Front and back torso.

PART-B

Construction of different themes with minimum of two garments on each themes:-

1. Office Wear
2. Night Wear.
3. Evening Wear
4. Party Wear.

PART-C

1. Designing based themes work on the themes of previous paper.
2. Stitch any five garments.

3. CAD (COMPUTER AIDED DESIGNING)

Time: 3 Hrs.

Total Period: 6 Hrs./Week

Max. Marks: 125

Practical Marks: 100

Int. Ass.: 25

Instructions to the Examiners/Paper Setters:

Paper will be set on the spot by the examiner.

1. Set 3 questions of 40 marks each out of which 2 have to be attempted.
2. File work-20 marks.

OBJECTIVES:

- To acquaint students with knowledge of CAD based application in fashion designing.

PRACTICAL:

1. Designing twenty different outfits using different topics like Flora and fauna, Traditional fabric, traditional embroidery, festivals, season, beachwear, evening gown, Executive wear, culture etc.
2. Prepare a file on these designed outfits by taking the print outs.

**4. SURVEY AND PROJECT REPORT
(PRACTICAL)**

Max. Marks: 125

Practical: 100

Int. Ass.: 25

OBJECTIVES

- To enhance the students to do the findings.
- To gain knowledge about every bit of a topic designing.

PROJECT

1. Survey on any Indian state.
2. Make a project report.
3. Design any 10 garments taking it as inspiration.

5. INTERNSHIP FOR DESIGN & CONSTRUCTION OF GARMENTS

Max. Marks: 150

Internship: 100

Int. Ass.: 50

OBJECTIVES:

- To impart the students about the fashion industry.
- To create their own designs.

INTERNSHIP:

1. Industrial training on production of garments (1 month).
2. Submitting Report.
3. Designing and Construction of garments (at least 5)

6. KNITTING:

Time: 3 hrs.

Total Period: 6Hrs./Week

Max. Marks: 125

Theory Marks: 100

Int. Ass.: 25

Instructions for the Examiners/Paper Setters:

Question paper consists of eight questions of 20 marks. Candidates are required to attempt 5 questions.

OBJECTIVES

- To impart knowledge about knitted garments.

THEORY

1. Fully Fashion garments.
2. Fully cut garments.
3. Integral garments.
4. Cut-stitch shaped garments.
5. Seams in knitted clothing.
6. Quality control.

7. FASHION INDUSTRY, MARKETING AND MANAGEMENT

Time: 3 hrs.

Total Period: 6 Hrs./Week

Max. Marks: 100

Instructions for the Examiners/Paper Setters:

Question paper consists of eight questions of 20 marks. Candidates are required to attempt 5 questions.

OBJECTIVES:

- To enable the students about fashion market.
- To study the market concept.

THEORY

PART-A

1. Introduction to fashion industry.
2. Indian and global fashion market.
3. Levels of fashion industry- Couture, ready to wear, mass production.
4. Different department, personal and their jobs.
5. Career in fashion industry.

PART-B

1. Introduction to marketing.
2. Nature and scope of marketing.
3. Marketing concept.
4. Fashion market and marketing environment.
5. Fashion marketing planning.
6. Marketing research.
7. Users buying behaviour.

PART-C

1. Management - Concept, principles, characteristics.
2. Exhibitions sales, fashion shows (concepts and presentations skills, publicity).
3. Retailing- Department stores, apparel specialty store, discount retailing, franchise retailing, malls, direct selling internet selling, catalogue selling etc.

8. COMMUNICATION SKILLS

Time: 3 hrs.

Total Period: 6 Hrs./Week

Max. Marks: 100

Instructions for the Examiners/Paper Setters:

Question paper consists of eight questions of 20 marks. Candidates are required to attempt 5 questions.

OBJECTIVES: To enable the students who to communication in different spheres.

THEORY:

1. Comprehension of a passage.
2. Summary/Precis.
3. Application
 - (i) General
 - (ii) Official
 - (iii) Related of fashion industry.
4. Business correspondence
5. Memo
6. Resume
7. Minutes of meeting
8. Business technical report